

ORNITHOLOGIE VAN NEDERLAND 1972

Ornithology of the Netherlands 1972

M. J. TEKKE

INLEIDING

Een serieuze lezer van deze rubriek heeft mij erop attent gemaakt, dat er uit de berichtgeving van het aantal broedgevallen van een bepaalde soort in een bepaald gebied wel eens verkeerde conclusies kunnen worden getrokken. Dat is inderdaad het geval. Men moet *nooit* voetstoots aannemen — hoewel het wel voorkomt — dat „Broedgevallen: Ameland 4” betekent, dat hiermede het gehele eiland volledig is geïnventariseerd; het geeft veelal slechts aan, dat het aantal broedparen op tenminste 4 wordt geschat. Ik verzoek u daarmede rekening te houden.

Zoals ik reeds opmerkte in mijn inleiding in Lim. 45: 58 blijft de invulling op de waarnemingskaarten van de rubriek „opvallende kenmerken” behalve voor zeer gewone soorten — noodzakelijk. Dat behoeft geen lang verhaal te zijn; alleen een korte opsomming van de karakteristieke kenmerken van de soort, die werden waargenomen, is voldoende en dat is een kleine moeite. Het is te betreuren, dat ieder jaar weer (zie bv. onder nr. 283) een aantal waarnemingen, waaronder zelfs ringvangsten, niet kan worden aanvaard en verloren gaan, omdat iedere documentatie ontbreekt. Dank wordt gebracht aan allen die deze rubriek mede helpen opbouwen en aan de heer G. den Uil, die wederom het codeerwerk voor zijn rekening nam. Voor afkortingen zie Lim. 45: 59.

Tenslotte ben ik van mening, dat er in Nederland binnen afzienbare tijd grote behoefte bestaat aan de oprichting van één centraal, professioneel bureau. Daar zullen niet slechts de broedvogels moeten worden geregistreerd, doch ook zullen er alle overige waarnemingen mechanisch dienen te worden verwerkt. Het lijkt onjuist te menen, dat waarnemers bereid zullen zijn hun gegevens naar twee verschillende adressen te zenden. Het bureau zal nauw samen dienen te werken met de Commissie voor de Nederlandse Avifauna.

1. GAVIA IMMER — IJsduiker. 8 febr. Den Haag-W. (vS); 11 nov. IJmuiden (AD).
3. GAVIA ARCTICA — Parelduiker. 26 waarn. jan. 3, febr. 1, mrt. 1, apr. 2, okt. 7, nov. 4, dec. 7; max. 3, 4 ex..
4. GAVIA STELLATA — Roodkeelduiker. 50 meldingen: jan. 7, febr. 10, mrt. 7, apr. 2, mei 1, okt. 5, nov. 11, dec. 7; max. 4 ex..
5. PODICEPS CRISTATUS — Fuut. Broedgevallen: Ov.: Weerseloo, Enschede, Hengelo 2 (Meek, Kwak); Gld.: Nunspeet 30, Warnsveld, Zutphen 5 (AS, Hof, Dijkstra); U.: Maarseveen (JMa); NH: Castricum 4 (Hoogerwerf); ZH: Den Haag-stad 10 (Bolle), Dordtse Biesbosch 14, Kinderdijk 25 (Leb, Ou); NB: Budel 5, Nederweert 6 (Sp, SBBL); Z.: Sas v. Gent 8 (v. d. Steen).
30 jan. Katwijk-Noordwijkenhout over 8 km 4000 ex. voor zover herkenbaar, aantal stellig groter (JD).
6. PODICEPS GRISEIGENA — Roodhalsfuut. 40 waarn. in alle maanden van het jaar w.o. 30 jan. Grevelingendam 6 ex. (Le); 17 febr. IJmuiden ca. 56 ex. (Dubbel); 4 mrt. Den Oever NH 26 ex. (AV).

7. *PODICEPS AURITUS* — Kuifduiker. Binnenland: 8 febr.-26 mrt. A'damse Bos (v. Drooge); 9-19 febr. Voorst Gld. 2 ex. (J. J. de Vries); 14 okt. Ospel NB (EIJ). 26 juli Brouwershaven Z. 3 ex. (Baptist); 28 dec. Veerse Meer (Sch).
8. *PODICEPS NIGRICOLLIS* — Geoorde Fuut. Broedgevallen: Havelte (AD), Wasmeer Hilversum (Nu), Wasmeer Laren NH minimaal 3 — vorig jaar 6 — (Os, Jonkers). 15 okt., 28 dec. Veerse Meer Z. resp. 12, 14 ex. (JD, Sch).
9. *PODICEPS RUFICOLLIS* — Dodaars. Broedgevallen: Hilversum 2 (Os), Vlieland Kroonspolders 4, Schiermonnikoog Westerplas 10 (Wa). 25 dec. Westkapelle Z. 60 ex.; 26 dec. Veerse Meer Z. 100 ex. (Sch).
10. *OCEANODROMA LEUCORHOA* — Vaal Stormvogeltje. 11 sept. Scheveningen (de Miranda); 12 sept., 11 nov. IJmuiden resp. 3, 1 ex. (EIJ, v. Spanje); 20 okt. Schiermonnikoog (AD).
11. *HYDROBATES PELAGICUS* — Stormvogeltje. 20 okt. Schiermonnikoog (AD); 22 okt. Scheveningen (Dooremans).
12. *PUFFINUS PUFFINUS* — Noordse Pijlstormvogel. 29 juli, 9 sept. Terschelling (AD); 1 sept. Den Haag (AV); IJmuiden: 12 sept. 3 ex. (EIJ), 24 sept., 11 nov. (AD), 20 okt. (R. Groen); Schiermonnikoog 8 ex. (AD); 22 okt. Camperduin NH 2 ex. (Sch); 29 okt. Texel (fam. Ma). [Eerste juliwaarn.].
15. *PUFFINUS GRISEUS* — Grauwe Pijlstormvogel. 4 aug. Katwijk 2 ex. (FNI); 16, 24 sept. IJmuiden (v. d. Berg, AD); 20 okt. Westkapelle Z. 3 ex. (JD); 21, 22 okt., 11 nov. Camperduin NH resp. 9, 10, 1 ex. (Sch.); 11 nov. IJmuiden 2 ex. (AD). [De vroegste datum was 15 sept. 1950 Goeree (Ardea 40: 84)].
16. *FULMAREUS GLACIALIS* — Noordse Stormvogel. 23 meldingen, hoofdzakelijk aug. t/m nov. w.o. 12 sept. IJmuiden 19 ex. (EIJ); 16 sept. Westkapelle Z. 59 ex. (Bulteel); 22 okt. Camperduin NH 75 ex. dagtotaal (Sch).
17. *SULA BASSANA* — Jan van Gent. 1 juli-, 2 aug.-, 4 sept.-, 11 okt.-waarn. w.o. 20 okt. Westkapelle Z. 660 ex. in 3 u.; Avifauna v. Walcheren vermeldt slechts enkele waarn. (JD); 18-20 nov. Budel NB na zware storm (Beijck).
18. *PHALACROCORAX CARBO* — Aalscholver. 29 juni Haringvliet 140 ex. (Ou); vroege trek Noordwijk: 2, 6, 21 aug. resp. 2, 1, 1 ex. → Z, ook in 1969 t/m 71 (JD).
19. *PHALACROCORAX ARISTOTELIS* — Kuifaalscholver. 9 jan. Haringvliet ZH (Ouwkerk); 15 apr. Den Haag-W (vS); 27 apr. Noordwijk (JD); 26 aug. Flevocentrale (v. Werven); 24, 30 sept. IJmuiden resp. 3, 1 ex. (AD); 24 sept. Hondsb. Zeew. (Zwitsers); 19 okt. Schiermonnikoog 4 ex. (AD); 14 nov. t/m 18 dec. Tiengemeten ZH (Baptist).
21. *ARDEA PURPUREA* — Purperreiger. 1971. Nagekomen: 13 nov. Waardenburg Gld. (F. v. d. Ham).
Broedgevallen: Kinderdijk ZH 8 (Ou).
1, 7 mrt. Naardermeer resp. 2, 1 ex. (Slijkerman, Os); 7, 11 okt. AW-duin (v. Spanje, H. Bult); 12 okt. t/m 9 dec. Leidschendam (Meininger); 14 okt. Wageningen (AV); 12 nov. Werkendam NB, Made (v. Vugt, ES); 9 dec. Strijen ZH (Ou). [Er waren enkele okt.-, 4 nov.- en 8 dec.-waarn.; de vroegste datum was 4 mrt. 1943 Biesbosch (Ardea 33: 203)].
22. *EGRETTA ALBA* — Grote Zilverreiger. 3 juni Diemen NH (B. Korf) CNA; onbev. waarn. [Er zijn thans 13 bev. en 11 onbev. waarn.].
23. *EGRETTA GARZETTA* — Kleine Zilverreiger. Nagekomen 1970/71: Het in Tunesië geringde nestjong, dat dood in A'dam werd gevonden, is mogelijk ontsnapt uit een zending uit de kolonie, die werd verkocht aan een dierenruim in Duitsland. 20 mei Z.-Flevoland (Me); 28, 29 mei Lauwerszee (Sikkema, v. Dorssen); 7 juli Bergumermeer 2 ex. (Hendriksma); begin juni t/m 3 juli Braakman (Riems slag, Im, Huijssen); 27 juli Workum 3 ex., 12-19 aug. Schiermonnikoog (Van 15: 183); 25 aug. Dordtse Biesbosch (Leb); 26 aug. Naarden 2 ex. (Sch); 2 sept. Oostvoorne (Ouwkerk).
25. *NYCTICORAX NYCTICORAX* — Kwak. 5 apr. Asperen ZH (v. Kreuningen); 26 apr. Beuningen Gld., 30 apr., 12 juni Rossum Gld. 2 ex., 11 juni Druten Gld., 15 juni Amerongen, Houten U., 17 juni Zevenaar (Be); 22 juli Laren NH (Os); 6 aug. O. Flevoland (NMA); 9 aug. Knardijk (Os); 16 dec. Made NB (ES). [Dit is de 4e dec.-waarn.].

26. *IXOBRYCHUS MINUTUS* — Woudaapje. 1971. Nagekomen: 11 dec. ad. ♀ Renkum (v. Diermen). [Slechts 1 winterwaarn. was bekend: 1 dec. 1912 Langbroek U. (Jaarber. CNV 3: 19)].
Broedgevallen: Wijhe Ov.?, Gld.: Druten 3, Buren; Ankeveen NH 2; Kinderdijk ZH 2; Sas v. Gent 2; Nederveert.
27. *BOTAURUS STELLARIS* — Roerdomp. Broedgevallen: Ameland? 2 ♂ gehoord (v. Spanje); Havelte Dr. (AD); Zutphen (J. J. de Vries); O.-Flevoland? (fam. Ma); Veenendaal (AV); Hilversum? (Jonkers); Kinderdijk ZH 3 (Ou); Heusden (Entrop); NB/L: De Zoom 2 à 3; Grote Moost 2, Grote Peel 4 (SBBL, Sp).
28. *CICONIA CICONIA* — Ooievaar. Broedgevallen: Nederland 6 bewoonde nesten (Vj 20: 229).
18, 21 jan. Heerenveen, Nieuwehorne Fr. (Van 25: 40).
29. *CICONIA NIGRA* — Zwarte Ooievaar. 30 apr. Groesbeek Gld. (EIJ); 6 mei Vlieland (Wa, Ve); 6 aug. Veenendaal (AV); 9 aug. Den Haag en Rijswijk ZH 3 ex. Kranenburg, Bolle); 26 aug. AW-duin (Nu); 5 sept. Wouw NB (Bijlsma); 6 sept. Olst Ov. reeds enige weken daar (Gerritse).
30. *PLATALEA LEUCORODIA* — Lepelaar. 26 febr. Gr. IJpolder A'dam 2 ex. (M. Bakker).
32. *PHOENICOPTERUS RUBER* — Flamingo. Subsp. *roseus*: 11 juni Lauwersmeer Gr. (AD); 19 dec. Braakman Z. (Im); voorts 6 waarn. waarvan subspec. onzeker, doch waarvan 1 *chilensis*.
38. *ANAS STREPERA* — Krakeend. Broedgevallen: Vlieland 4, Schiermonnikoog 2 (Wa); Castricum (Sevinga); Dordtse Biesbosch (Leb); WL-duin Den Haag 16 (Rapport); Willemstad NB (Ou). Niet zeker: Oud Valkeveen NH, Z. Bijlmermeer NH, Oost-Flakkee ZH en Someren NB.
23 jan. Haringvliet 7 ex. (Leb); 14 sept. aldaar 200 ex. (Baptist); 22 okt. Ventjagersplaten ZH 79 ex. (Leb); 29 dec. Oostvaarderdiep O.-Fl. (Pl).
39. *ANAS PENELOPE* — Smient. 17, 25 juni Axel Z. (Im); 19 nov., 17 dec. Rilland Bath resp. 8000, 4000 ex. (Str); 2 dec. Harderwijk 1000 ex. (Nap).
40. *ANA ACUTA* — Pijlstaart. 14 sept. Haringvliet 3000 ex. (Baptist); 17 sept. Knardijk ca. 15000 ex. (AV); 19 nov., 17 dec. Rilland Bath resp. 2000, 8000 ex. (Str).
42. *NETTA RUFINA* — Krooneend. Broedgeval: Vinkeveen U. (M. Bakker).
AW-duin sedert 1967 van okt. t/m mrt. hier een gewone verschijning in kleine aantallen (AD); 30 sept., 18 okt. Abcoude U. resp. ca. 75, 146 ex. (Nu, Jonkers).
44. *AYTHYA FULIGULA* — Kuifeend. Broedgevallen: Makkum Fr. (fam. Ma); Diepenveen Ov. 3 (Gerritse); Havelte Dr. 13 (AD); O.-Flevoland 6 (Ma); Warnsveld Gld. (Hof); Veenendaal 2 (AV); A'dam, Marken (ANS); Castricum 125 (Hoogerwerf); WL-duin Den Haag 302 (Rapport); Braakman Z. 9 (Im); Wissenkerke Z. (Bulteel); Sas v. Gent (Tombeur).
25 nov. O.-Flevoland 15000 ex. (Os); 17 dec. Pampushaven 6100 ex. (Pl).
47. *AYTHYA NYROCA* — Witoogceend. 31 jan. Kesteren Gld. (AV); 11 mei Asten NB (Ae); 24 juni Naardermeer (Zwitsers); 18-25 aug. Schiermonnikoog 4-5 ex. (Voous); 8 okt. Ubbergen Gld. (Be); 15 okt. Veerse Meer Z. (Leb); 18 okt. Abcoude U. 7 ex. (Jonkers); 3 dec. Valburg Gld., 17 dec. Horn L. (Be).
48. *BUCEPHALA CLANGULA* — Brilduiker. 13 juni Lauwerszee Gr. 6♂ 12♀ (Dubbel); 15 juli Knardijk 4♀ (Ve); 14 okt. Grote Peel L. (EIJ).
49. *CLANGULA HYEMALIS* — IJseend. 5 sept.-30 apr. 10 ex.; 24 sept.-31 dec. 72 ex. w.o. 15 okt. Westkapelle Z. 6 ex. (AD); 30 dec. Grevelingen Z. 18 ex. (Ou); 31 dec. Domburg 5 ex. (Sch).
50. *MELANITA FUSCA* — Grote Zeeëend. Binnenland: 10 jan. Maarssen, reeds 17 nov. '71 aanwezig (AV); 4 febr. Voorst Gld. (J. J. de Vries); 17 dec. Horn L. 9 ex., 24 dec. Valburg Gld., Hedel Gld., 31 dec. Boven-Leeuwen Gld. 3 ex. (Be). [In Limburg een zeldzame gast (Avif. L. 1965: 334)].
52. *MELANITA NIGRA* — Zwarte Zeeëend. 1971. Nagekomen: Binnenland: 13 nov. Zalk Ov. 22 ex. op de IJssel (Jonkers).
Binnenland: 29 jan. Amerongen (AV); 19 nov. Maasdriel Gld. 5 ex. (Be); Haren Gr. (Boekema); 25 nov. Dodewaard Gld. (v. Diermen); 16 dec. Warnsveld Gld. (Hof); 27 dec. Druten Gld. (AV).

55. *MERGUS MERGANSER* — Grote Zaagbek. 20 mei, 6 juni Kornwerderzand Fr. 10 ex., 5 juni Makkum 4 ex. (Van 15: 184); 2 aug. O.-Flevoland (Os); 19, 25 nov. Z.-Flevoland 200 ex. (Pl).
56. *MERGUS SERRATOR* — Middelste Zaagbek. Binnenland: in apr., nov. en dec.: Ov. 1, Gld. 5, NB 1.
57. *MERGUS ALBELLUS* — Nonnetje. O.-Flevoland: 15 jan. 2600 ex. (de Miranda); 19 febr. 17500 ex. (AV); 29 dec. 192 ex. (Pl).
58. *TADORNA TADORNA* — Bergeend. 6 juli Ventjagersplaat ZH 3500 ex., meestal hier ca. 2000 overzomeraars (Ou); 17 dec. Rilland Bath Z. 60 ex. (Str).
59. *TADORNA FERRUGINEA* — Casarca. 9 jan. Vessem NB 3 ex. (Spierings); 12 mrt. Leidschendam (Walter); 2 apr. Kennemerduin NH (FNi); 11 apr. Oterleek NH (Piep 11: 47); 2 mei AW-duin (v. Spanje); 9, 12 mei Noordwijkerhout (AD, JD); 14 juni Den Haag-W (Lok); 1 aug., 25 okt. Castricum, hetzelfde ex.? (Hoogerwerf); 14 dec. Etten-Leur NB (Wa).
60. *ANSER ANSER* — Grauwe Gans. Broedgeval: 16 apr. Hollands Diep, nestvondst 2 eieren, vogel was raszuiver en kon goed vliegen (Ou).
1 juli Z.-Flevoland 26 ex. (AV); 4 juli Groningen 30 ex. (J. A. de Boer); 25 aug. Vledder Dr. 32 ex., 26 aug.-10 sept. Terschelling, dagelijks 12-107 ex. (AD); 29 aug. Den Haag-W 4 ex. (Brand); 11, 17 sept. Z.-Flevoland resp. 2500, 8000 ex. (AV); 21, 22 okt. Haringvliet-Hollands Diep 11065 ex. wv. 7200 Cromstrijen (Ou, Leb); 10 dec. Goeree 1500 ex. (Sch).
61. *ANSER ALBIFRONS* — Kolgans. 2 jan.-26 febr. Sas v. Gent max. 774 ex. (v. d. Steen); 30 jan. Nunspeet 1000 ex., 2 febr. Hulshorst 4500 ex. (AS); O.-Flevoland: 5 febr. 8 à 10000 ex. (Pl); 30 dec. 40000 ex. (AV); 12 febr. Herwen en Aerdt Gld. 6000 ex. (AV); Axel Z. 5 okt. 6 ex., 12 okt. 11 ex., vanaf 25 nov. 600 ex., jaarlijkse pieisterplaats (Tombeur); 29 apr. Knardijk 3 ex. (Nap); 10 juli Kamperhoek 9 ex. (Hofstee); 16, 23 juli Z.-Flevoland (Wo); 12 aug. aldaar 3 ex. (AV). [De laatste datum was 22 apr. 1966 AW-duin (Lim. 42: 44); er waren 4 juli- en 3 aug.-waarn.].
62. *ANSER ERYTHROPUS* — Dwerggans. 2 mrt. Hengstdijk Z. (Im); 5 apr. Texel (Wartmann).
63. *ANSER FABALIS* — Rietgans. Gemerkte ex.: 23 jan. Colijnsplaat Z. gele halsband; was in de herfst 1971 gemerkt in Kreis Rathenow DDR (Oliver); 25 nov. Wilhelmindorp Z. 2 ex. met rode halsband en gele vlag (Tonino); 31 dec. Haamstede 3 ex. met rode halsband en gele of witte vlag (Le). Het RIN te Leersum geeft inlichtingen over gemerkte ex.
- 63 A. *ANSER (FABALIS) BRACHYRHYNCUS* — Kleine Rietgans. 13 okt. Piaam Fr. 4 ex., Oudemirdum Fr. (Sch); 21 okt. Stellendam ZH 2 ex., 22 okt. Numansdorp (Leb); 26 okt. WL-duin Den Haag 9 ex. [Remeeus]; 31 dec. Diever Dr. 5 ex. (AD).
64. *ANSER CAERULESCENS* — Sneeuwgans. 13 mrt. Dreischor Z. 5 ex. (Paris); 9 apr. Langweer Fr. 3 ex. (Fehr); 6, 15 okt., 21, 31 dec. O.-Flevoland (Hoogerwerf, Zwitser, Wo, ES, EIJ); 18 nov. Z.-Flevoland 2 ex. (U).
65. *BRANTA BERNICLA* — Rotgans. 18 mrt. Texel 500 ex. (Sch); 6 mei Vlieland 400 ex. (de Miranda); 26 mei Terschelling 620 ex. (Pl), 25/26 okt. gehele eiland 1750 ex. (Sch); 11 okt. Schiermonnikoog 300 ex. (C. J. Smit); 22 mei Ameland 3200 ex. (JD); 2 jan. Grevelingendam 600 ex. (Le); 4 mrt. Balgzand NH 500 ex. (AV); 19 nov. Rilland Bath Z. 455 ex. (Str).
- BRANTA BERNICLA HROTA* — 25 nov. Rilland Bath Z. (Tonino).
66. *BRANTA LEUCOPSIS* — Brandgans. 6 febr. Lelystad 200 ex. (AV); 25 mrt. Nijemirdum Fr. ca. 2000 ex. (Nap); 23 apr. Den Bommel ZH 900 ex. (Ou); 10 okt., 26 nov. Goeree resp. 10, 6573 ex., 18 dec. Ventjagersplaat ZH 1100 ex. (Baptist).
67. *BRANTA CANADENSIS* — Canadese Gans. 2 jan. Den Bommel ZH (Kl); 5 febr. NO Polder (Me); 23 febr. Den Haag-W (vS); 5, 6 juni resp. Lauwerspolder 10 ex., Lutjegast Gr. 9 ex., dezelfde groep (Van 15: 184); 5 dec. Flauwersinlaag Z. (Baptist); 17 dec. N.-Beveland (P. Maes) ws. hetzelfde ex. en mogelijk een ontsnapte, kleine geografische vorm; 20 dec. Rosmalen NB ringvangst (J. J. Smit).

68. *BRANTA RUFICOLLIS* — Roodhalsgans. Fr.: 16 jan. Joure, Bantpolder (Van 25: 40, Zegers); 26 febr. Tacozijl (A. v. d. Berg); 5 mrt. Piaam (EIJ); 23 mrt. Oudemirdum 2 ex. (Hermsen); 12 nov. Lauwersmeer (Zegers); 31 jan. Putten Gld. ringvangst (J. J. Smit); ZH: 2 jan. Dirksland, Stellendam (Vj 20: 43); 19 mrt.-15 apr. Oostflakkee, geringd ex. sedert 1968/69 jaarlijks hier (Leb, Le, Ou); 31 dec. Strijen (Ou).

70. *CYGNUS CYGNUS* — Wilde Zwaan. Geen grote aantallen, max. 5 febr. O.-Flevoland 62 ex. (Pl); 28 apr. aldaar (Jonkers); 13 mei Den Haag-W (vS); 27 okt. Texel 5 ex. (fam. Ma).

71. *CYGNUS BEWICKII* — Kleine Zwaan. Grootste aantallen: 8 jan. O.-Flevoland 140 ex. (Sch); 15 okt. Eemmeer 90 ex. (Os); 19 nov. Middenschouwen 109 ex. (Leb); 17 dec. Bunschoten ca. 350 ex. overwinteren daar grazend in de polder de laatste jaren (Nu, Sch).

74. *AQUILA CHRYSAËTOS* — Steenarend. 19 jan. O.-Flevoland (Vj 20: 43); 19 febr. Hoge Veluwe (Nu).

78. *BUTEO BUTEO* — Buizerd. Broedgevallen: Fr.: Ooststellingwerf; Dr.: Ruinen, Beilen 2, Diever 3, Dwingeloo, Havelte, Vledder; Ov.: Enschede, Steenwijkerwold (AD), Ommen 3 (Haverschmidt), Almelo 1 à 2, Ambt Delden, Denekamp (Meek); Gld.: Laren 3 à 4 (Wa), Warnsveld, Lochem 2 (Zijlstra), Hulshorst (AS), Busslo (AV), Winterswijk e.o. tenminste 25 (Wa, v. Tol); ZO-Utrecht 13 (Rook, AV); L.: Bergen 3, Mook (v. d. Borg).

Aantallen: 16 jan. O.-Flevoland 21 ex. (Nu); Alblasserwaard 33 ex. (U); 6 febr. Eempolders ca. 25 ex. (Os); 26 febr. Westervoort-Giesbeek 157 ex., soms 10 à 18 bij elkaar (AV); 8 okt. Boekel NB ca. 25 ex., 14 okt. Olst Ov. 32 ex. (Gerritse); 28 dec. polder Mastenbroek, IJsselmuiden Ov. 97 ex. (de Miranda).

BUTEO BUTEO VULPINUS — 6, 12 mei resp. Vlieland, Mariapeel NB (de Miranda); 14 okt. AW-duin 2 ex. (Swaab). CNA: mogelijk deze subspecies.

80. *BUTEO LAGOPUS* — Ruigpootbuizerd. Op 26 waarnemingsdagen van jan. t/m apr. en van aug. t/m dec. totaal 48 ex. over het land verspreid.

81. *ACCIPITER NISUS* — Sperwer. Broedgevallen: Dr.: Diever 3, Vledder, Havelte, Dwingeloo, Westerbork (AD, v. Althuis); Ov.: Tubbergen (Meek); Ommen (Haverschmidt); Gld.: Aalten (v. Althuis); Winterswijk (Sch); L.: 1.

82. *ACCIPITER GENTILIS* — Havik. Broedgevallen: Havelte Dr. (AD); Ommen Ov. (Haverschmidt); Winterswijk tenminste 3 (Wa); Doorn mislukt (Rook); Amerongen (AV); Bergen L. verstoord (v. d. Borg, Sp). Voorts slechts 12 waarn.

83. *MILVUS MILVUS* — Rode Wouw. 24 meldingen: jan. 3, febr. 1, mrt. 3, apr. 6, mei 4, aug. 2, sept. 1, okt. 3, dec. 1.

84. *MILVUS MIGRANS* — Zwarte Wouw. 15 meldingen: apr. 2, mei 7, juni, juli, aug. telkens 1, sept. 3.

85. *HALIAEËTUS ALBICILLA* — Zecarend. 16 jan.-4 mrt. O.- en Z.-Flevoland (Nu e.a.); 27 febr. 3 weken gebleven Budel NB (Sp).

86. *PERNIS APIVORUS* — Wespendif. Broedgevallen: Ommen (Haverschmidt); Warnsveld Gld.? (Hof); Wageningen (AV); Doorn/Leersum? (Rook); Heumen NB, Mook NB (v. d. Borg); L. 4 in 4 gemeenten (Erkens).

33 meldingen vnl. mei, sept., okt. max. 13, 20 aug. Ede Gld. resp. 19, 27 ex. in groepjes van 2 à 3 luid roepend overtrekkend (Bijlsma).

87. *CIRCUS AERUGINOSUS* — Bruine Kiekendief. Broedgevallen: Vlieland, Schiermonnikoog wel aanwezig ieder jaar, doch sedert 1967 geen broedvogel meer (Wa); Ameland geen sedert jaren, enig nest verstoord (M. H. B. v. d. Beek); Lauwerszeepolder Gr. 3 (AD); Idaarderadeel Fr. (v. d. Meulen); Dr.: Havelte, Beilen, Dwingeloo, Ruinen (AD); Dordtse Biesbosch 4 à 5 (Leb); NB en L.: De Zoom, Budel, Grote Peel, De Hamert, Grote Moost, Someren 2 (SBBL, Sp, Erkens, AD).

88. *CIRCUS CYANEUS* — Blauwe Kiekendief. Broedgevallen: Vlieland 3, Schiermonnikoog 4 w.o. nestvondst (Wa); Terschelling? mei-, aug.- en sept.-waarn. van ad. en juv. ex. (Pl); Z.-Flevoland? (AV); Lauwerszeepolder? (Dubbelt); Dwingeloo Dr.? (AD).

90. *CIRCUS PYGARGUS* — Grauwe Kiekendief. Broedgevallen: Schiermonnikoog, volgens jachtopzichter niet meer sedert 5 jaar (Wa); NB: 1; L.: 2 à 3 (Sp, Erkens, v. d. Borg).
18 juni Knardijk 4 ex. (C. J. Smit); 3, 18 okt. Flakkee ZH (Baptist). [De laatste waarn. was 28 okt. 1945 Hoophuizen (*Ardea* 34: 384)].
91. *CIRCAËTUS GALLICUS* — Slangenarend. 7 okt. Knardijk 2 ex. (Blonet); 14 okt. AW-duin (Swaab) CNA: 2 bev. waarn. [Thans zijn er 7 gevallen].
92. *PANDION HALIAETUS* — Visarend. 28 meldingen vv. 20 in mei en in aug. t/m okt. en voorts: 1 nov. Driel Gld. (Dubbelt); 11 nov. Budel NB (Sp); 25 nov. Terschelling (Jonkers); 16 jan. O.-Flevoland zonder enig detail.
93. *FALCO PEREGRINUS* — Slechtvalk. 25 waarnemingen, hoofdzakelijk in herfst en winter.
95. *FALCO COLUMBARIUS* — Smelleken. 43 meldingen van jan. t/m mei en van aug. t/m dec. w.o. 11 aug. Wijhe Ov. (Gerritse); 12 aug. Tijnje Fr. 2 ex. (Van 15: 185); 29 aug. Wassenaar (Remeeus) [De vroegste datum was: 5 aug. 1961 's-Gravenzande (*Lim* 36: 20)].
96. *FALCO SUBBUTEO* — Boomvalk. Broedgevallen: Fr. 4, Drente 10, Ov. 9, U. 3, Gld. 1, NH 4, ZH 6, NB 1, L. 6.
97. *FALCO VESPERTINUS* — Roodpootvalk. 25-28 mei Deelerwoud Gld. (Vj 20: 117); gehele zomer, laatste waarn. 18, 20 okt. tenminste 2 ♂ 1 ♀ in polder Mastenbroek, IJsselmuiden Ov. waar veldmuizenplaag heerste, tussen ca. 1300 Torenvalken (v. d. Werven e.a.), op dezelfde plaats als in 1968 (*Lim* 41: 109); 4 juni Noordwijk (v. Spanje); 9 juni Ameland (v. d. Meulen); 28, 30 juli Terschelling telkens 2 ex. (AD, Dubbelt); 12-24 sept. WL-duin Den Haag (v. Dongen); 23 sept. Noordwijk (AD).
98. *FALCO TINNUNCULUS* — Torenvalk. Broedgevallen: Vlieland 2, Schiermonnikoog 2, Z.-Flevoland 23, Gr. 1, Fr. 33, Dr. 26, Ov. 14, Gld. 9, ZH 10, NB 9, L. 53 pr. in 24 gemeenten.
Mastenbroekpolder, IJsselmuiden Ov. veldmuizenplaag, schattingen in dec.: 1300 ex. (v. Werven), 213 ex. in 1/4 v. d. polder (de Wilde), 1000 à 2000 ex. (de Miranda).
103. *COTURNIX COTURNIX* — Kwartel. Broedgevallen? roepende ♂ per prov. mei-juni: Ov. Denekamp, Diepenveen; Gld.: Echteld; O.-Flevoland 5; NH Badhoevedorp; ZH Alblasserwaard; NB Bakel, Gemert, Helmond 2, Someren 2, Tilburg 2; L. Nederweert.
1 aug. O.-Flevoland ca. 25 ex. gehoord (de Miranda).
105. *GRUS GRUS* — Kraanvogel. 16 dec. Amstelveen 3 ex., 19 dec. Rhenen 23 ex., 20 dec. Nijmegen 19 ex. (Vj 21: 308). [Er zijn slechts 12 dec.-waarn.].
108. *PORZANA PARVA* — Klein Waterhoen. 22 mei Ameland, gehoord (v. Spanje); 15 juli Beuningen Gld. gehoord (Be); 23 aug. Veenendaal, gezien en gehoord (AV).
109. *PORZANA PUSILLA* — Kleinst Waterhoen. Broedgeval: De Peel NB/ ♂ gezien en gehoord, nest met 2 eieren (de Roever).
23 apr. Enschede, gevangen en losgelaten (Boterman).
110. *CREX CREX* — Kwartelkoning. Broedgevallen: Ulrum Gr. 2 (AD); Diepenveen Ov. ringvangst (Gerritse); Bunnik 2 (Post); Gld.: Ophemert 4 à 5 (Ve); Brummen (Zijlstra), Zoelen en Maurik 15 roepende ♂ vv. 2 geringd (Hekking); uiterwaarden Rijn en Lek 15 roepende ♂ vv. 9 geringd; Lichtenvoorde uiterwaarden Waal 89 roepende ♂ vv. 66 geringd en 3 terugvangsten (Be); voorts eind mei Maartensdijk U. door kat gegrepen en bevrijd (Braaksma); 12 juli Cothen U. door boer gevangen en bevrijd (Keij).
113. *OTIS TARDA* — Grote Trap. 29, 30 jan. Goëngarijp Fr. 2 ex. (Van 25: 41); 7 febr. Beek L. vondst (Erkens); 21 apr. Botshol U. 2 ex. (Herngreen); 16 mei Lauwerszee 2 ex. (v. Dorssen).
116. *HAEMATOPUS OSTRALEGUS* — Scholekster. Broedgevallen: binnenland per prov.: Ov. 7, Gld. 3, O.- en Z.-Flevoland 19, NH 2, NB 9, L. 1.
119. *PLUVIALIS SQUATAROLA* — Zilverplevier. Doortrek vanaf begin mei en vanaf half sept.; 19 nov., 17 dec. Rilland Bath resp. 200, 135 ex. (Str).

123. *EUDROMIAS MORINELLUS* — Morinelplevier. 6 t/m 27 mei, 5 waarn.-dagen 2-110 ex., doch geen bewijs van broeden.
123. *CHARADRIUS HIATICULA* — Bontbekplevier. 22 mei Ameland 400 ex. (JD); 17 dec. Rilland Bath Z. (Str.)
124. *CHARADRIUS DUBIUS* — Kleine Plevier. Broedgevallen: ZH: De Zilk, Hillegom 2, vroeger dan normaal op schelprijk bollenland (JD); Leidschendam 9, in 1971 13 (Meininger); Denekamp, Bergvennen (Meek).
127. *GALLINAGO GALLINAGO* — Watersnip. 21 sept. opgespoten terrein Voor- schoten ZH 1800 à 2000 ex.; 23 okt. aldaar 1500 à 2000 ex. (AV).
128. *GALLINAGO MEDIA* — Poelsnip. 19 aug. Knardijk (Nap); 21 sept. Voorschoten (AV).
129. *LYMNOCRYPTUS MINIMUS* — Bokje. 13 febr. Stroe Gld. (Nu); 28 febr. Wijhe Ov. (Gerritse); 19 nov. Kwade Hoek Goeree 2 ex., Rilland Bath Z. (Leb, Str); 23, 29 nov. Houten U. resp. 8, 10 ex. (Be); 24 dec. Z.-Flevoland 3 ex. (Nu); 26 dec. Leidschendam (Remeus); 31 dec. Wassenaar (J. P. Oppentocht).
130. *SCOLOPAX RUSTICOLA* — Houtsnip. Broedgevallen: baltsende ♂ Vlieland tenminste 2, Schiermonnikoog 2 (Wa), Ameland (EIJ); Ov.: Denekamp, Ambt Delden (Meek), Markelo, Diepenveen (Gerritse).
132. *NUMENIUS ARQUATA* — Wulp. 23 jan. Asten NB 10 ex., overwinteren hier sedert 5 jaar (Sp); 31 jan. Amerongen 96 ex.; 17 febr. Nulde Gld. 260 ex. (AV).
134. *NUMENIUS TENUIROSTRIS* — Dunbekwulp. 29 okt. Braakman Z. (Verkolf) CNA: bev. waarn. [Thans zijn er 7 gevallen: 5 vondsten en 2 bev. waarn.].
135. *LIMOSA LIMOSA* — Grutto. 1 jan.-, 6 febr.- (1e helft), 2 dec.-waarn.; 5, 11 mrt. Z.-Flevoland resp. 3250, 4700 ex. (Os); 25 juni Asten NB 500 ex. (Ae).
137. *TRINGA OCHROPUS* — Witgatje. 2 jan.-, 2 febr.-, 3 nov.-, 2 dec.-waarn.
138. *TRINGA GLAREOLA* — Bosruiter. 16 mrt. Dronten O.-Flevoland gezien en gehoord (Jonkers). [De vroegste datum was 4 apr. 1969 Z.-Flevoland (Lim. 45: 72)].
139. *TRINGA HYPOLEUCOS* — Oeverloper. 16 jan. 's-Graveland NH (Jonkers); 17 juni Goudswaard ZH (Ou); 13 juli O.-Flevoland 17 ex. (Nap); 15 dec. Olst Ov. (Gerritse). [Er waren 9 jan.- en 14 dec.-waarn.].
- 139 A. *TRINGA FLAVIPES* — Kleine Geelpootruiter. 19, 20 aug. Dodewaard Gld. (R. G. Bijlsma, C. Kraaypoel, J. v. Diermen); 23 sept. Hondsb. Zeew. NH (L. J. M. Bos, F. Rijnja, J. L. A. Blonet) CNA: 2 bev. waarn. [Dit is het 3e en 4e geval].
141. *TRINGA ERYTHROPUS* — Zwarte Ruiter. 12 jan. A'dam 6 ex.; 21 sept. Voorschoten 52 ex. (AV); 30 dec. Ouwkerk Z. 2 à 3 ex. (v. Kreuningen).
142. *TRINGA NEBULARIA* — Groenpootruiter. 20 aug. Dodewaard Gld. 25 ex. (v. Diermen); 2 sept. Terschelling 230 ex. (Pl); 1 mei-, 2 juni-, 1 nov.-, 2 dec.-waarn..
143. *TRINGA STAGNATILIS* — Poelruiter. 17 mei Schouwen 3 ex. (H. de Vries).
- 143 A. *TRINGA TEREK* — Terek Ruiter. 31 okt. Hoofdplaat Z. (Jonkers), zie Lim. 47: 56 CNA: bev. waarn. [Dit is het 3e geval].
144. *CALIDRIS CANUTUS* — Kanoetstrandloper. 12 febr. Grevelingendam Z. ca. 5000 ex. (Ve); Binnenland: 3 juni Denekamp (C. J. Smit); 19 Ophemert Gld. (Be).
145. *CALIDRIS MARITIMA* — Paarse Strandloper. Binnenland: 18 jan. Hellewou Gld. (U). 5, 31 aug. Scheveningen 2 ex. (Meininger, Remeus); 9, 14 aug. Vlieland (J. M. Ma); 10 aug. Texel (Piep 11: 84). [De vroegste datum was 8 aug. 1952 Terschelling (Ardea 42: 191)].
146. *CALIDRIS MINUTA* — Kleine Strandloper. 30 jan. Grevelingendam Z. 4 ex. (KI); 30 dec. aldaar (Ou). [Er zijn slechts 5 jan.- en enkele dec.-waarn. bekend]. Binnenland: 20 aug. Rhenen 9 ex. (AV), Hilversum (fam. Ma); 21 sept., 23 okt. Voorschoten resp. 12, 5 ex., 7 okt. Herwen en Aerdt Gld. (AV); 28 okt. Warnsveld Gld. (Hof).
147. *CALIDRIS TEMMINCKII* — Temmincks Strandloper. 30 juli, 20 aug. Rhenen (AV); 20 aug. Hilversum (N. en J. Ma); 3 sept. Ubbergen Gld. (Be); 21 sept. Voorschoten ZH (AV).

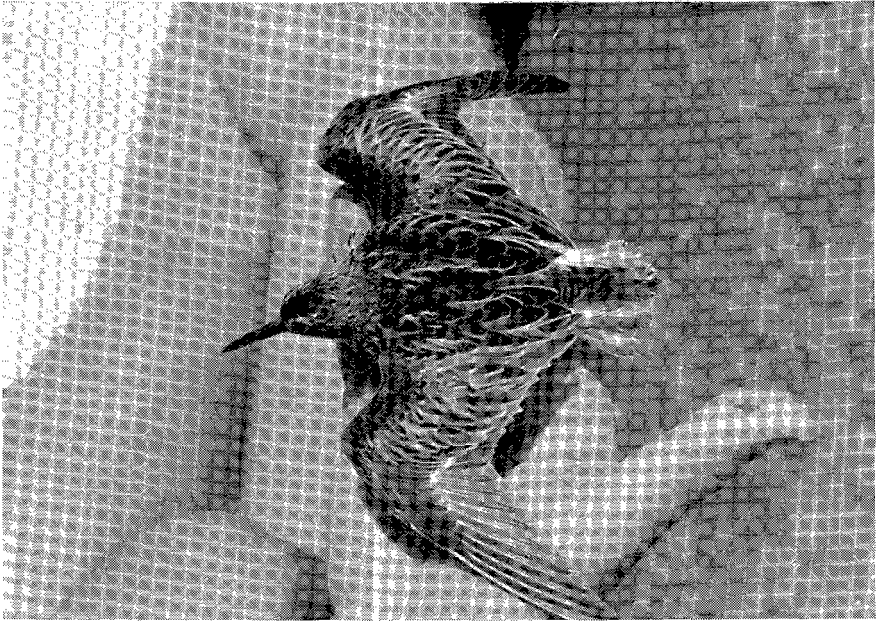

Fig. 1A. Breedbekstrandloper, Vlieland, 13 augustus 1973.

Foto's G. C. Boere

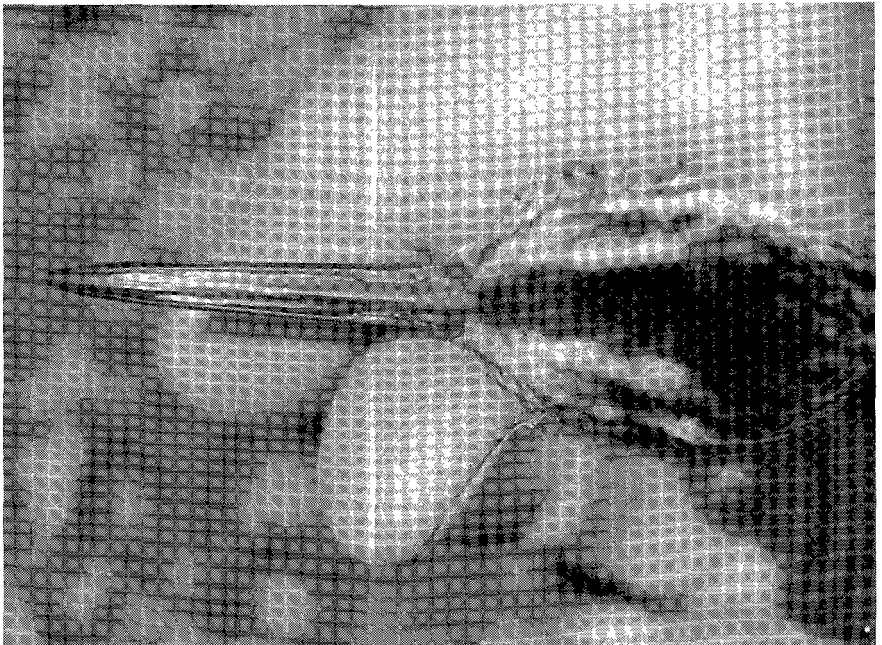

Fig. 1B. Bovenaanzicht snavel.

- 148 A. *CALIDRIS MELANOTUS* — Amerikaanse Gestreepte Strandloper. 2 sept. Oostvoorne (H. Dam, C. Ouwkerk) CNA: bev. waarn. [Dit is de 6e bev. waarn.].
- 148 B. *CALIDRIS ACUMINATA* — Siberische Gestreepte Strandloper. 4 sept. Den Haag-W. (vS) ringvangst, Lim. 47: 55 CNA: bev. waarn. [Dit is het 2e geval].
149. *CALIDRIS ALPINA* — Bonte Strandloper. 21 mei Terschelling 150 ex. (PI); 4 nov. Herwen en Aerdt Gld. 14 ex. (AV); 19 nov., 17 dec. Rilland Bath Z. resp. 4500, 3500 ex. (Str).
150. *CALIDRIS FERRUGINEA* — Krombekstrandloper. Binnenland: 20 aug. Rhenen (AV). 25 nov. Terschelling 4 ex. (AD). [De laatste datum was 12 nov. 1955 A'dam (Lim. 29: 58)].
151. *CALIDRIS ALBA* — Drieteenstrandloper. 26 febr. IJmuiden 330 ex. (AD); 31 aug. Terschelling 270 ex. (PI); 25 en 26 okt. aldaar, gehele eiland 1900 ex. (Sch).
153. *LIMICOLA FALCINELLUS* — Breedbekstrandloper. 16 mei Knardijk in prachtkleed (Ma); 27 aug. Den Haag-W. (vS); 15 sept. Leidschendam (Meininger). Zie Fig. 1A en 1B.
154. *PHILOMACHUS PUGNAX* — Kempphaan. 3 jan., 4 dec.-waarn. w.o. 15 jan. Veerse Meer Z. ca. 200 ex. (Leb); 17 dec. A'dam ca. 40 ex. (M. Bakker); 9 apr. Nunspeet 100 ex. op 3 kamplaatzen (AS); 12 aug. Z.-Flevoland 6500 ex. (AV).
155. *RECURVIROSTRA AVOSETTA* — Kluut. Broedgevallen: Terschelling 10 (PI); Leidschendam 32, in 1971 40 (Meininger). 23 juli Ventjagersplaat ZH 2500 ex. (Ou); Z.-Flevoland: 7 aug. 1775 ex. (Os), 12 aug. 4000 ex. (AV); 30 dec. Grevelingen Z. 60 ex. (Ou).
156. *HIMANTOPUS HIMANTOPUS* — Steltkluut. Broedgevallen: Axel Z. (Im, Tombeur, v. Avermaet); Knardijk div. waarn. van paartje, nestvondst, later 1 ei, daarna verdwenen (Sch). 9 mei Den Haag-W. 3 ex. (vS).
157. *PHALAROPUS FULICARIUS* — Rosse Franjepoot. 28 jan. Scheveningen (KI); 21 okt., 12 nov. Camperduin NH (Sch); 29 okt. AW-duin, IJmuiden; 13 nov. Scheveningen; 14 nov. IJmuiden 5 ex., AW-duin 2 ex. (AD, v. Spanje); 19 nov. Nijmegen (Sch); 25 nov. IJmuiden 5 ex. (Swaab), Terschelling (AD); 2, 9 dec. IJmuiden resp. 3, 1 ex. (FNI, Zwitser).
158. *PHALAROPUS LOBATUS* — Grauwe Franjepoot. 2 mei-, 4 juni-, 3 juli-, 4 aug.-waarn. w.o. 29 juli-5 aug. Schiermonnikoog 4 ex. (Gadella).
159. *BURHINUS OEDICNEMUS* — Griel. 14 apr. Schiermonnikoog (v. d. Wal). [In 1970 en 1971 niet één waarn.].
161. *GLAREOLA NORDMANNI* — Steppenvorkstaartplevier. 3, 4 sept. Knardijk 2 ex.; 9, 10 sept. 3 ex. (Os, Wo, de Miranda, EIJ) CNA: bev. waarn. [Dit is het 7e geval].
163. *STERCORARIUS SKUA* — Grote Jager. 24 meldingen w.o. 3 aug. Hoek v. Holland 3 ex. (Zwitser); 22 okt. Camperduin NH 12 ex. in 9½ u. (Sch); 12 dec. Scheveningen (Meininger). [De vroegste datum was 6 aug. 1951 Bildtpollen (Van 4: 148)].
164. *STERCORARIUS POMARINUS* — Middelste Jager. 29 aug. Breskens (v. Beirs); 31 aug. Noordwijk 2 ex. (JD); 9, 10 sept. Terschelling (AD); 11 sept. Den Haag (de Miranda); 13 sept. Schoorl (Jonkers); 2 okt., 5 nov.-waarn. w.o. 13 nov. Den Haag 9 ex. in ± 3 u. (Sch).
165. *STERCORARIUS PARASITICUS* — Kleine Jager. 23 juli IJmuiden 2 ex. (Dooremans); 13 nov. Brab. Biesbosch 2 ex. (ES); 25 nov. O.-Flevoland vondst (J. v. d. Kamp).
166. *STERCORARIUS LONGICAUDUS* — Kleinste Jager. 14 nov. Zandvoort, vondst (v. Spanje); 27 nov. Den Haag (AV). [De laatste datum was 14 nov. 1970 Lelystad (Lim. 45: 75)].
169. *LARUS HYPERBOREUS* — Grote Burgemeester. 19 meldingen: jan. 1, febr. 1, mrt. 1, juli 1, okt. 4, nov. 8, dec. 3.

170. *LARUS FUSCUS* — Kleine Mantelmeeuw. 3 jan., 9 febr. Giessendam ZH resp. 2, 1 ex. (U); 31 jan. Katwijk (FNi).

LARUS FUSCUS GRAELSH — Dec., jan., febr. (v. d. Steen); 25 dec. Houten U. 3 ex. (Be).

171. *LARUS ARGENTATUS* — Zilvermeeuw. Boschplaat Terschelling, bij één nest 10-tal poten v. steltlopers w.o. Wulp, Scholekster, afgezien van jonge Bergeenden en Eideerenden (Hoogerwerf).

LARUS ARGENTATUS CACHINNANS — „Geelpootzilvermeeuw”. 1 okt. Braakman Z. 7 ex. (Im).

172. *LARUS GLAUCOIDES* — Kleine Burgemeester. 7-14 mrt. IJmuiden (EIJ); 3 juni Ulrum Gr. (Dubbelt); 22 okt. IJmuiden (Me) CNA: 3 bev. waarn. [Thans zijn er 13 gevallen].

175. *LARUS MELANOCEPHALUS* — Zwartkopmeeuw. 27 febr. Scheveningen (Sch); 22 juli Ameland (ter Laak), Bloemendaal (EIJ); 11 sept. Scheveningen (Remeeus); 1 okt. Den Haag-W. ringvangst (G. D. Engelen), ex. op 14 okt. met schotwonden dood gevonden (vS). [Febr.-waarn. waren niet bekend].

177. *LARUS MINUTUS* — Dwergmeeuw. Broedgevallen: O.-Flevoland 2, waarvan op 26 juni 2 pulli werden geringd door D. Westra (Lim. 46, 240); Lauwerszeepolder Fr. 2 (J. Meijer, Lim. 47: 59); aldaar 1 nest (A. Timmerman Azn.); in dezelfde polder Gr. 3 nesten met resp. 3, 3, 2 eieren en 1 pullus (A. Timmerman Azn. en S. Braaksma) CNA: bev. waarn.; de laatste onder voorbehoud. [1956 was het laatste jaar waarvan bekend was dat de soort in Nederland broedde (Avif. v. Ned. II: 49)].

14 febr. Scheveningen (J. A. J. Vink); 12 mrt. Lelystad, 25 mrt. Noordwijk 46 ex. (JD); 30 mrt. Ameland (Wagenvoort); 31 mrt. IJmuiden 2 ex. (EIJ); 2 apr. Z.-Flevoland (Dooremans); 1 apr. Sneek, 4 apr. Akkrum, 6 apr. Lemmer ca. 10 ex., 7 apr. IJsselmeerkust 5 ex. (Van 25: 78); 20 mei Braakman Z. 52 ex., maximum voor Z. Vlaanderen (Im); voortz talrijke waarn. in mei en van aug. t/m half dec..

178. *XEMA SABINI* — Vorkstaartmeeuw. 20 okt. Schiermonnikoog (AD); 24 okt. Hondsb. Zeew. (Zwitsjer); 11 nov. IJmuiden (AD); 13 nov. Den Haag-W (vS); 19 nov. Scheveningen (Remeeus).

180. *RISSA TRIDACTYLA* — Drieteenmeeuw. 16 mei Noordwijk a/z 146 ex. in 1 u. (JD); 22 okt. Schoorl 1500-2000 ex. 730-1700 u.; 13 nov. Scheveningen 1000-1200 ex. 930-1635 u. (Sch).

181. *CHLIDONIAS NIGER* — Zwarte Stern. Broedgevallen: Ov.: Ommen ca. 5, Hardenberg 3 à 4 (Str); Kinderdijk ZH 46 (Ou).

3, 4 aug. Z.-Flevoland resp. 25.950, 20.000 ex. 1900-2100 u. (Os); 26 aug. Scheveningen 2000 ex. (de Miranda); 4 nov. Z.-Flevoland 2 ex. (Wo). [Avif. v. Ned. II: 50: „doortrekker in vrij groot aantal” (5000-20.000 ex.; de laatste datum was 26 nov. 1960 O.-Flevoland (Lim. 35: 65)].

182. *CHLIDONIAS LEUCOPTERUS* — Witvleugelstern. 11 juli Terschelling (v. Werven); 15 juli Knardijk (fam. Ma); 12 aug. Castricum (Tempelmans); 9, 10 sept. Z.-Flevoland resp. 2, 1 ex. alle juv. dezelfde? (Sch, EIJ).

183. *CHLIDONIAS HYBRIDA* — Witwangstern. 4 juni Zoetermeer 2 ex. (Huijssen); 10 juni Kinderdijk ZH (v. Gelder); 16 juni Marken (Piep 11: 84); 25 juni Axel Z. (Im).

184. *GELOCHELIDON NILOTICA* — Lachstern. 12 meldingen w.o. 6 juni AW-duin (v. Spanje), Den Haag-W 2 ex. (vS); 11 juni Wassenaar, 20 aug. Balgzand NH 26 ex. (Sch); 30 aug. Noordwijk 6 ex. (JD), Den Haag 2 ex. (AV). [Trekdata in begin juni zijn schaars].

185. *HYDROPROGNE CASPIA* — Reuzenstern. 27 mei Genemuiden Ov. (Nap); 4, 22 juli Muiderberg resp. 1, 2 ex. (Wo, Ma); 15 juli Ventjagersplaat ZH (Ou); 5 aug. Laaxum Fr. (Hermesen).

186. *STERNA HIRUNDO* — Visdief. Broedgevallen binnenland: Grote Peel NB 5, Leidschendam 9, Heemstede, Havelte, Diever, Ommen.

14 mrt. Huizen NH (Schoorl). [De vroegste data waren 16 mrt. 1951, 1968 resp. Den Oever, Alkmaar (Lim. 25: 167, Piep 7: 62)].

187. STERNA PARADISAEA — Noordse Stern. 12 nov. Camperduin NH (Sch); 13 nov. Den Haag, 14 nov. IJmuiden (AD). [Er waren slechts 6 nov.-waarn.].
189. STERNA ALBIFRONS — Dwergstern. Broedgevallen: N.-Beveland 3 (Buldeel); Z.-Flevoland 2 (fam. Ma).
1 mei Scheveningen 81 ex. in 2 u. (de Miranda); 2 mei Noordwijk 151 ex. in 2 u. (JD).
190. STERNA SANDVICENSIS — Grote Stern. 30 dec., 20 jan. 1973 Grevelingendam ZH telkens 1 ex. hetzelfde?, op korte afstand waargenomen (Lim. 46: 243). [De laatste datum was 24 nov. 1963 Knardijk (Vj 12: 236)].
191. ALCA TORDA — Alk. 3 mrt. Reeuwijk 24 dg. in leven gehouden (v. d. Starre).
192. PLAUTUS ALLE — Kleine Alk. 21, 22 okt. Camperduin NH (Sch); 22 okt. IJmuiden (Me).
196. FRATERCULA ARCTICA — Papegaaiduiker. Op 4, 12, 20 juli, 7, 8 aug. en 28 sept. telkens 1 ex. 1e levensj. geringd Texel (Vogeltrekstation); 20 okt. Westkapelle Z. (JD); 11 nov. Scheveningen 2 ex. (fam. Ma). [Er waren 4 juli-, 8 aug.-, 7 sept.-waarn.; de vroegste datum was 20 okt. Bakkum 1971 (Lim. 46: 82)].
197. SYRRHAPTES PARADOXUS — Steppenhoen. 11 dec. NO-Polder, vondst (Rool-dink) CNA: bev. waarn. [Dit is de 5e vondst].
200. TREPTOPELIA TURTUR — Tortelduif. 3, 5 juni Vlieland, 30 okt. Castricum (Hoogerwerf).
201. STREPTOPELIA DECAOCTO — Turkse Tortel. 17 dec. Maasbracht L. bij land-bouwoöperatie 600 ex. (Be).
202. CUCULUS CANORUS — Koekoek. Voor- en najaarsdata: 4, 9, 14 apr.; 7, 13 okt.
204. TYTO ALBA — Kerkuil. Broedgevallen: Hardenberg Ov. (Hoekstra); Ubbergen Gld. (Sch); Nunspeet (AS); Riethoven NB (Lürling).
209. ATHENE NOCTA — Steenuil. Broedgevallen: Ulrum Gr. (Dubbelt); Emmen Dr. (ANS); Ov.: Almelo, Ambt Delden (Meek), Denekamp? (v. Tol); NH/U: A'dam-Z e.o. -Uithoorn, Vinkeveen, Abcoude 14 roepende ♂ (Ve); de Bilt? (v. d. Klis); ZH: Rijswijk/Den Haag 5 roepende ♂ (M. v. Dijk); Eersel NB (Lürling); L.: 17 pr. in 8 gemeenten.
210. STRIX ALUCO — Bosuil. Broedgevallen: Ov. 7, U. 1, NH 5, ZH 10, L. 19. 16 mrt. Den Haag 1 donsjong (Bolle). [Ned. Vogels II: 405 geeft voor broedduur en uitvliegen telkens 30 dg., hetgeen betekent, dat hier half januari met broeden begonnen werd.].
211. ASIO OTUS — Ransuil. Broedgevallen per prov.: Fr. 6, Ov. 13, O.-Fl., U., ZH 8, NB 3, L. 26.
212. ASIO FLAMMEUS — Velduil. Broedgevallen: Schiermonnikoog (Wa); Ulrum Gr. (Dubbelt); Bunschoten U. (Loode); Goudswaard ZH, Flakkee (Ou); Veerse Meer Z. 1 à 2 (Pieterse); Ossendrecht NB 5 (Buldeel).
213. CAPRIMULGUS EUROPAEUS — Nachtzwaluw. Broedgevallen, zingende ♂: Dr.: Diever 11, Vledder (AD); Hardenberg Ov.? (Str); Leersum (Biefait).
214. APUS APUS — Gierzwaluw. 6 apr. Bussum (Vj. 20: 77), in Friesland 5 waarn. eind apr. w.o. 27, 30 Dronrijp, Lemmer resp. 25, 100 ex. (Van 25: 126); 30 okt. Texel (v. Bladeren). [De vroegste data waren: 24 mrt. 1971 A'dam en 2 apr. 1939 (Lim. 46: 83, Ardea 29: 222); er waren 18 okt.- en 11 nov.-waarn.].
216. ALCEDO ISPIDA — IJsvogel. Broedgevallen: Bergeijk NB verstoord (Lürling); Hengelo (Kwak), Dordtse Biesbosch? (v. d. Stelt); Wageningen? (AV) Heeze NB (AD). Een 30-tal waarn. in nagenoeg alle prov. w.v. 12 in ZH: 26 aug.-18 sept. Den Haag-W 5 ringvangsten (vS); 27 dec. Wassenaar 4 ex. (Remeus); 14 aug. A'dam dood ex. met Belg. ring (ANS).
218. MEROPS APIASTER — Bijeneter. 3 mei Den Haag (Vj. 20: 15); 6 aug. Waalre NB 2 ex. (Hallmann). CNA: 2 bev. waarn. [Thans zijn er 12 gevallen].
219. CORACIAS GARRULUS — Scharrelaar. 14 juni Epe Gld. 2 ex. (Aukes).
220. UPUPA EPOPS — Hop. 10 jan. Baarn ontsnapt? (Sunier); 1, 6 mei Ameland (Van 25: 126, EIJ); 3 mei Schoorl (Piep 11: 84); 10 okt. A'dam (M. Bakker); 22 okt. Bunnik U. (v. Vlissingen).

224. *DENDROCOPOS MINOR* — Kleine Bonte Specht. Broedgevallen: Ov.: Almelo 4 à 5, Ambt Delden (Meek); Gld.: Winterswijk 2, Laren 2 (Wa), Warnsveld (Zijlstra); NH: A'damse Bos (ANS), Huizen (Os); Den Haag 3 (Remeeus); L.: Spaubeek, Swalmen, Arcen, Limbricht, Schinnen (Erkens).
— *DENDROCOPOS LEUCOTOS* — Witrugspecht. 18 nov. Bloemendaal NH 1 ♂ ad. (v. Spanje) CNA: onbev. waarn., niet opgenomen in Avif. v. Ned.
225. *DRYOCOPUS MARTIUS* — Zwarte Specht. Broedgevallen: Dwingeloo Dr. (Kiers); Ov.: Ommen 3 (Haverschmidt), Twente 6 (Meek); Gld.: Warnsveld (Zijlstra), Laren 2 (Wa), Nunspeet (Jonkers); L.: Bergen 2 (Sp).
Waarn. in het westen: 6 febr. WL-duin Den Haag (Ruitenber); 22 sept., 4-16 mrt. 2 ex. Noordwijk (JD); 23 sept., 8 okt. Den Haag-W. (Str, vS); 28 sept., 26 nov. Wassenaar (Remeeus, Gebuijs).
226. *JYNX TORQUILLA* — Draaihals. Broedgeval Deelerwoud Gld. 8 jongen uitgevlogen (in 1971 aldaar 2 pr. met 5 en 9 pulli) (Dekhuijzen).
30 apr. Huizen NH, vroege trek (Os); 4 mei-waarn.; Den Haag-W. van eind aug. tot half sept. 4 trekkers (vS); ook in sept. Schoorl 2 ex. en Zandvoort (Jonkers, v. Spanje) en Vlieland 2 ex. (Os).
231. *EREMOPHILA ALPESTRIS* — Strandleeuwerik. Binnenland: 2 mrt. Herwen en Aerdt Gld. (Be); 12 nov. Weststellingwerf Fr. 4 ex. (Geerdink); 17 dec. Maasbracht L. 2 ex. (Be); Grootste aantallen: 21 okt. Schiermonnikoog 82 ex. (AD); 16 nov., 10 dec. Brielse Maas resp. 79, 65 ex. (Bz).
232. *HIRUNDO RUSTICA* — Boerenwaluw. 23 febr. Emmeloord 3 ex. (Vj. 20: 78); 15, 17 mrt. Havelte Dr., AW-duin resp. 3, 2 ex. (Heinemeijer, AD); 6 nov. Zoetermeer 4 ex. (AV); 12 nov. Nunspeet (AS); 19 nov. Heerwaarden Gld. (Be); 8 dec. Wemeldinge Z. (Huijskens). [De vroegste datum was 27 febr. 1966 Den Haag; er waren verscheidene nov., 9 dec.-waarn.; laatste datum: 22 dec. 1926 Halfweg (Avif. v. Ned. II: 64)].
234. *DELICHON URBICA* — Huiswaluw. Broedgevallen: O.-Flevoland 85 (Nu); Breda 349 (Veenhuizen), Nederweert 43 (SBBL).
18 mrt. Den Haag-W. (vS). [Dit is de 4e mrt-waarn.].
235. *RIPARIA RIPARIA* — Oeverwaluw. Broedgevallen: Dr.: Havelte 15, Diever 53, Vledder 6 (AD); N.- en NW.-Twente 406 (Meek); Steenwijkerwold 251 (AD); Castricum 10 (Hoogerwerf).
236. *ANTHUS NOVAESEELANDIAE* — Grote Pieper. 25 sept. Harderwijk (AV); 30 sept., 8 okt. Texel (Swaab); 4 okt. Vlieland ringvangst (v. Eck).
237. *ANTHUS CAMPESTRIS* — Duinpieper. Broedgevallen: Ede Gld. (AV); Weert (Sch).
3 apr. Flakkee (Baptist).
240. *ANTHUS SPINOLETTA* — Oeverpieper.
ANTHUS SPINOLETTA LITTORALIS. 21 mei Ameland (v. Spanje); 31 aug. Terschelling (AD). [De vroegste datum was 23 aug. 1947 Texel (Lim. 21: 120) en de laatste 24 mei 1955 O.-Flevoand (Lim. 29: 42)].
ANTHUS SPINOLETTA SPINOLETTA. Een 50-tal meldingen van jan. t/m apr. uit Havelte Dr., O.-Flevoland, Veenendaal, Amerongen, Balgzand, A'dam, Den Haag, Axel; van 23 sept. t/m eind dec. uit O.- en Z.-Flevoland, Veenendaal, AW-duin, A'dam, IJmuiden, Ohé en Laak L., Sas v. Gent. Max. 10 en 12 ex..
241. *MOTACILLA ALBA* — Witte Kwikstaart.
MOTACILLA ALBA YARRELLII. Broedgeval: Den Haag-W., yarrellii-paar met 3 jongen (vS).
19 mrt. O.-Flevoland (Nu); 2 apr. Texel 3 ex. (J., N. Ma); 9 mei Gorssel Gld. (AV); 16 mei Sas v. Gent (v. d. Steen).
242. *MOTACILLA CINEREA* — Grote Gele Kwikstaart. Den Haag-W. van 13 aug. t/m 31 okt. op 13 dg. 14 waarn. w.o. 13 ringvangsten (vS).
243. *MOTACILLA FLAVA* — Gele Kwikstaart.
MOTACILLA FLAVA FLAVISSIMA. Broedgevallen: Wassenaar (Rijksdorp)-Bennebroek 110; Castricum-Egmond-Binnen 3, wv. 1 een Koekoek voerde (JD). [Een zeer belangrijke inventarisatie van een soort, waarvan de status luidt: „zeer schaarse broedvogel, 1-50 paren” (Avif. Ned. II: 67)]. 9 juni Voorschoten ZH bollenveld nestvondst 6 jongen geringd (Meininger).
9 apr. Axel Z. (Tombeur); 4 juni Knardijk ♂ met voer (AV).

- MOTACILLA FLAVA THUNBERGI. 13 aug. Den Haag-W. (vS). [Van de herfsttrek zijn er slechts 4 waarn.].
244. LANIUS EXCUBITOR — Klapekster. Twente ieder jaar broedend vlg. SBB-opzichter (Meek). [Het enige gemelde broedgeval!]. Voorts 52 waarn. uit alle delen van het land vv. jan.-mrt. 30, okt.-dec. 19.
245. LANIUS MINOR — Kleine Klapekster. 3 juni Nederweert (Th. Lammers) CNA: bev. waarn. [Dit is het 13e geval].
246. LANIUS SENATOR — Roodkopklauwier. 16 juni Pijnacker ZH (de Raad).
247. LANIUS COLLURIO — Grauwe Klauwier. Broedgevallen: Ameland ca. 5 (v. d. Meulen); Dr.: Havelte, Diever, Vleder: geen door heidebranden (AD); L.: 6 nesten op 6 paatsen (Erkens); Winterswijk nest (Sch); Noordwijk 4 (JD).
248. BOMBYCILLA GARRULUS — Pestvogel. 22 meldingen: jan. 3, febr. 6, mrt. 3, sept. 1, nov. 6, dec. 3; max. 13, 15 ex..
249. CINCLUS CINCLUS — Waterspreeuw. 26 juli Steenwijk (Huijssen).
CINCLUS CINCLUS CINCLUS. 19 nov. Lauwerspolder (Sikkema); 10 dec. Texel (Piep 12: 39).
253. TURDUS PILARIS — Kramsvogel. Broedgeval Z.-Flevoland: 29 apr. 1 ex. en 2 ex., 3 juni 1 ex. (Os), 17 juni 1 ex., 9 juli 1 ad. en 2 uitgevlogen jongen, die gevoerd werden (v. Poelgeest). [Er waren tenminste 4 broedgevallen (Avif. Ned. II: 70)]. 15 juni Beusichem Gld. (Be); 6 aug.-, 6 sept.-waarn..
254. TURDUS PHILOMELOS — Zanglijster. 11 okt. gehele AW-duin ca. 5000 ex., schatting dagtotaal (v. Spanje); 12 okt. A'dam vondst vlg. Zoöl. Mus. A'dam N.-Eur. ex. (ANS).
255. TURDUS ILIACUS — Koperwiek. 30 aug. Terschelling, gezien en gehoord (AD); 18 sept. Markelo Ov. 5 ex. (Gerritse); 11 okt. AW-duin schatting dagtotaal 25.000 ex. fouragerend (v. Spanje). [De vroegste waarn. was 3 sept. 1961 Bennekom (Vj. 9: 246)].
258. TURDUS TORQUATUS — Beflijster. 19 jan. Apeldoorn 1 ♂ (D. G. Kars); 25 juni, 2 juli Lelystad, zang gehoord, mij bekend uit 3 Eur. landen (Wo); 13 aug. Den Haag-W. 1 ♂ (vS, J. A. J. Vink); 9 dec. AW-duin (Dooremans). [Bekend waren enkele jan.-, 7 juni-, 2 juli-, 3 aug.-waarn.; de laatste datum was 1 dec. 1963 Noordschans NB (Lim. 38: 58)].
261. ZOOTHERA DAUMA — Goudlijster. 3 okt. Noordwijk a/z vondst, in coll. Rijksmus., Nat. Hist. Leiden (Ra) CNA: bev. waarn. [Dit is het 12e geval].
262. MONTICOLA SAXATILIS — Rode Rotslijster. 21 juli Leersum 1 ♂ ad. (Bienfait) CNA: bev. waarn. [Waargenomen op 5 m bij vogelbad; uitvoerig en correct beschreven; dit is de 2e bev. waarn.].
263. OENANTHE OENANTHE — Tapuit. 16 mrt. Den Haag-W. (vS); 19 mrt. Knardijk (Nu); 4 sept. Alblasserwaard ca. 500 doortrekkers (U); 7 nov. Roderwolde Dr. (v. Dorssen). [De vroegste datum was 11 mrt. 1963 Baarn (Vj. 8: 51); de laatste 17 nov. 1963 Vlaardingen (Vj. 12 236)].
264. OENANTHE HISPANICA — Blonde Tapuit. 3, 5 mei Den Haag-W. 1 ad. ♂ (vS, Str. Brand) CNA: bev. waarn., vermoedelijk subsp. melanoleuca, zie Lim. 47: No. 3-4 [Thans zijn er 2 bev. en 2 onbev. waarn. bekend].
265. SAXICOLA TORQUATA — Roodborsttapuit. Broedgevallen: Texel, geregeld waargenomen, soms met voer, dia's (Toener). Avif. Texel: „onregelmatige broedvogel”; Ameland (v. d. Meulen); Assel Gld. (Os); Elspeet Gld. (AS); Druten? (Jonkers); Gr. Peel 2 (SBBL).
266. SAXICOLA RUBETRA — Paapje. 16 mrt. Den Haag-W. (vS); 4 espt. Alblasserwaard ZH ca. 30 doortrekkers vnl. langs landbouwwegen (U); 28 okt. Leidschendam (Meininger). [De vroegste datum was 6 mrt. 1939 Helden L. (Hens 1948: 62); de laatste 28 nov. 1925 Houthem (Hens 1926: 174)].
269. LUSCINIA MEGARHYNCHOS — Nachtegaal. Broedgevallen: zingende ♂: Vlieland; Gld.: Culemborg, Laren 7; Neede, Winterswijk, Beesd; Susteren L. 15. 2, 3 apr. Nagele NOP, zang (M. de Jong). [De vroegste datum was 30 mrt. 1907 Wageningen (Snouckaert: 46)].

270. *CYANOSYLVA SVECICA* — Blauwborst.

CYANOSYLVA SVECICA CYANECULA. Broedgevallen: Dordtse Biesbosch tenminste 1 (Leb); Gld.: Buurmalsen tenminste 3; Brakel, Gendt (Be); NB en L.: De Zoom 2 à 4, Grote Moost 2, Grote Peel 23, Someren 9 (SBBL, Sp, AD). Trekwaarn. en ringvangsten, subsp. ? aug.: 2, 10, 11 Knardijk (Os); sept.: 1, 5, 14 Den Haag-W. (vS), 16, 17 AW-duin (v. Spanje).

271. *ERITHACUS RUBECULA* — Roodborst. 18 mrt. Texel dagtotaal doortrekkers ca. 100 (Ve).

271 A. *CETTIA CETTI* — Cettis Zanger. 20 sept. Someren NB ringvangst (Ae); 7 okt. Z.-Flevoland ringvangst (Ringgroep De Beer) 26 dec. Ankeveen zang; aldaar ook op 10 mrt. '73 (Nu). CNA: 3 bev. waarn. [Thans zijn er 14 gevallen: 7 ringvangsten en 7 bev. waarn.].

280. *ACROCEPHALUS PALUDICOLA* — Waterrietzanger. 24 juni Kedichem ZH (Ottema); 24 juli Kampen (v. Werven); 13 aug. Vlieland (Looede); 9 sept. Z.-Flevoland ringvangst (Buker), Someren NB ringvangst (Ae).

282. *SYLVIA ATRICAPILLA* — Zwartkop. 3 jan.-, 4 febr.-, 3 nov.-, 7 dec.-waarn.

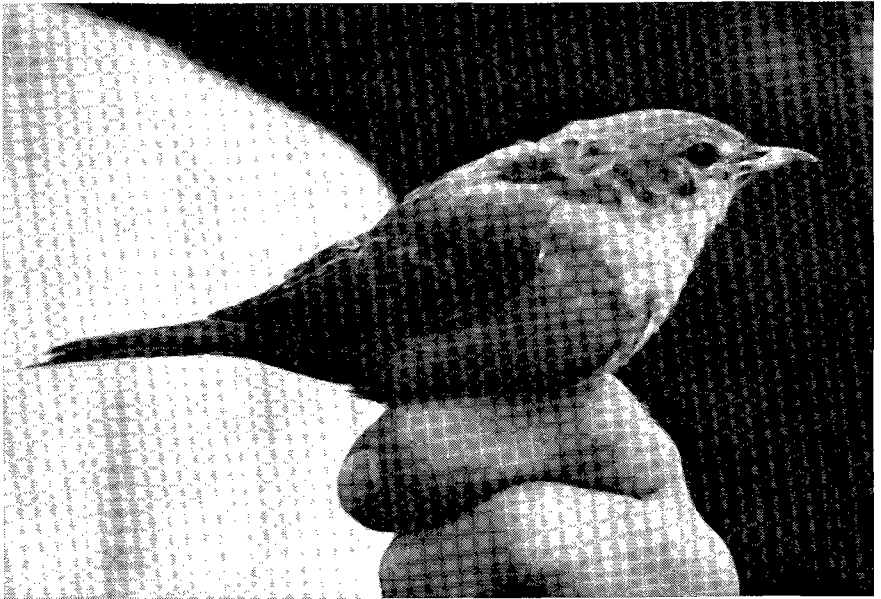

Fig. 2. Sperwergrasmus, juv. Den Haag 27 aug. 1972. Let op de ongestreepte borst en forse snavel. Foto N. D. v. Swelm

283. *SYLVIA NISORIA* — Sperwergrasmus. 14 aug. Vlieland ringvangst (v. Ree); 27 aug. Den Haag-W. ringvangst zie Fig. 2 (vS); 5 sept. Vlieland ringvangst (Terpstra); 13 sept. Texel (Wo); voorts 24 aug., 18, 26 sept. resp. Kornwerderzand, Vlieland, Goeree 3 niet-gedocumenteerde ringvangsten, niet door CNA aanvaard.

289. *PHYLLOSCOPUS TROCHILUS* — Fitis. 18 mrt. Den Haag-W. (vS). [De vroegste datum was 8 mrt. 1967 Valkenburg L (Lim. 42: 71)].

PHYLLOSCOPUS TROCHILUS ACREDULA. 1, 2 mei, 30 sept. Den Haag-W. 3 ringvangsten: bovendelen bleek grijsgroen, alleen wat geel op ondervleugel (vS); 14 sept. Zwarte Meer Ov. ringvangst zonder documentatie (J. Kuik).

290. *PHYLLOSCOPUS COLLYBITA* — Tjiftjaf. 3 jan.-, 3 nov.-, 2 dec.-waarn..

291. *PHYLLOSCOPUS SIBILATRIX* — Fluiter. Broedgevallen: Bloemendaal (AD); Bilthoven? zang 3 ♂ (fam. Ma). 28 juni Vlieland zang ♂ (fam. Ma). [De laatste Vlieland-datum was 15 juni 1965 (De Vogels van Vlieland: 60)].
293. *PHYLLOSCOPUS BOREALIS* — Noordse Boszanger. 2 apr. Den Haag-W. (vS) CNA: bev. waarn., zie Lim. 47: 29 [Dit is het 3e geval].
294. *PHYLLOSCOPUS INORNATUS* — Bladkoninkje. 7 okt. Schiermonnikoog ringvangst (Vonk, Nijjeboer).
296. *REGULUS IGNACAPILLUS* — Vuurgoudhaantje. Opvallend sterke doortrek vanaf eind aug. Den Haag-W. dagelijks tot max. 9 ex., van 27 aug. t/m 15 okt. op 9 dg. 28 ex. geringd (vS); AW-duin gehele najaar talrijk, topdag 7 okt. tenminste 43 ex. (AD). [Vermoedelijk verband houdend met opvallend aantal noord- en oosteuropese broedvogels als Barmisijen, Kortsnavelboomkruipers].
- 296 A. *CISTICOLA JUNCIDIS* — Waaiersaartrietzanger. 26, 29 aug.; 7 sept. Makum Fr. zingend waargenomen (K. Hermsen, Van 25: 268). CNA: bev. waarn.; Nieuwe soort voor Nederland; artikel volgt.
298. *FICEDULA HYPOLEUCA* — Bonte Vliegenvanger. Broedgevallen: Ommen e.o. 249, Hardenberg 27 (Haverschmidt); Almelo 35 (Meek); Nunspeet e.o. 61 (AS); Baarn 15, 's-Graveland NH 2, Huizen NH 4, Hilversum 2, Naarden (Os); Vianen (Jonkers).
300. *FICEDULA PARVA* — Kleine Vliegenvanger. 15 mrt. Texel ad. ♂ (J. L. M. Bos); 13 sept. Den Helder ringvangst (Jager); 14 okt. Schiermonnikoog ringvangst (Nijjeboer). [De vroegste datum was 4 mrt. 1961 Ootmarsum (Vj 9: 208)].
303. *PARUS ATER* — Zwarte Mees. Vanaf half sept. grote aantallen, topdagen: 20 sept. Nunspeet 100 ww. 24 ex. geringd (AS); Den Haag-W.: 20, 30 espt., 1, 8 okt. resp. 80, 120, 90, 90 ex. (vS).
304. *PARUS CRISTATUS* — Kuifmees. Broedgeval: Noordwijk, in het duin vanaf 1966 bijna ieder jaar broedend 1 à 4 pr. (JD). 25 mrt. 3 ex., 9 apr. 3 ex., 20 aug. Wassenaar (Bz); 13 aug., 14, 18 sept. Den Haag-W. (vS).
307. *AEGITHALOS CAUDATUS* — Staartmees. Broedgevallen: Texel 5, 3 nesten ww. 1 verstoord; nieuwe broedvogel voor Texel (Piep 11: 80). 29 apr. Schiermonnikoog 2 ex. trekkers of broedvogels? (Wa); 18 sept. Vlieland 2 ex. zeldzaam hier (Os). Witkopstaartmezen: 29 febr. Baarn (G. A. de Vries); 25 mrt. Winterswijk 2 ex. (Me); 10 okt. Assen ringvangst (Smallenbroek); 27 okt. A'dam ringvangst (Blok) CNA: geen van de gevallen aanvaard als subsp. caudatus.
308. *PANURUS BIARMICUS* — Baardmanetje. Broedgevallen: Axel (Tombeur); Someren 2 (AD); Vlieland 12, Schiermonnikoog? op 1 mei op 3 plaatsen baltsend (Wa); Oldemarkt Ov. (Heinemeijer). Buiten de broedtijd zwerfend waargenomen in alle delen van het land, van Wadden tot Limburg; opvallend grote aantalen: Z.-Flevoland: aug., sept., okt. tot 300 ex. (AV); W.-Nederland: Den Haag-W. 8 okt. 134 ex. (vS); Wassenaar 4 okt. 61 ex. (Remecus), Leidschendam 19 okt. 100 ex. (Meininger), Zoetermeer 13 okt. 35 ex. (Meininger); Zandvoort 7 okt. 320 ex. (AD).
- 309 A. *CERTHIA FAMILIARIS* — Kortsnavelboomkruiper. Deze soort, waarvan in 1971 het 2e geval kon worden vastgesteld, werd dit jaar plotseling talrijk waargenomen. Het eerste ex. verscheen op 2 okt. op Schiermonnikoog en daarop volgen een 60-tal waarnemingen en ringvangsten tot eind december. Deze gegevens zullen afzonderlijk worden bewerkt in samenhang met andere soorten en het resultaat zal in dit tijdschrift worden gepubliceerd.
- 309 AA. *TICHODROMA MURARIA* — Rotskruiper. 5 sept. Den Haag-W. (vS) CNA: bev. waarn. Nieuwe soort voor Nederland, zie Br. Birds 66: 281, Lim. 47: 53.
311. *EMBERIZA CALANDRA* — Grauwe Gors. Broedgevallen, zangposten: Ulrum Gr. 2 (AD); Uithuizermedum Gr. 30 (Vj 21: 269); Saaftinge 3, Braakman Z. (Im); 25 mei AW-duin, zang (v. Spanje). [Zeldzaam in het duingebied van N.- en Z.-Holland].
312. *EMBERIZA CITRINELLA* — Geelgors. Broedgevallen: Oude Bollenstreek ZH 26 zangposten, talrijkst bij Lisse (JD).
321. *EMBERIZA CIA* — Grijszanger. Correctie Lim. 45: 85, 27 apr. 1969 Texel wordt onvolledige waarn. CNA.

323. *EMBERIZA PUSILLA* — Dwerggors. 8 okt. WL-duin Den Haag ringvangst (VRS. Meyendel); 19 okt. Grevelingen ZH (Baptist).
324. *EMBERIZA SCHOENICLUS* — Rietgors. 17 dec. Rilland Bath Z. geschat op 500 ex. of meer (Str).
325. *CALCARIUS LAPPONICUS* — IJsgors. 16 apr. Eempolder (Kemperink) 12 mei Texel (v. Althuis); 6 sept. Vlieland 3 ex. (AD). [Er zijn waarn. van eind apr. en begin mei; de vroegste datum was 8 sept. 1967 Terschelling (Lim. 42: 75)].
326. *PLECTROPHENAX NIVALIS* — Sneeuwgors. Binnenland: 24 jan. Olst Ov. 35 ex. (Gerritse); 9 febr. Giessendam ZH (U); 26 nov. Naarderbos 15 ex. (Os); 16 dec. Doodewaard Gld. (Be).
327. *COCCOTHRAUSTES COCCOTHRAUSTES* — Appelvink. Broedgevallen: St. Gertruid L. 4 (Jonkers); Ophemert Gld. (Be); Verwolde Gld. 3, Winterswijk (Wa). 30 apr. Schiermonnikoog (Wa); 29 okt. Texel (Me).
328. *CARDUELIS CHLORIS* — Groenling. 17 jan. Gr. IJpolder A'dam ca. 5000 ex. (AV); 20 jan. Lelystad tenminste 1000 ex. met Keep, Kneu en Ringmus in de minderheid (Gadella); 12 febr. aldaar vele duizenden met vele duizenden Kepen (AS).
329. *CARDUELIS CARDUELIS* — Putter. Broedgevallen: Vlieland, Schiermonnikoog? (Wa); A'dam-stad 2, ZW-Haarlem 2, Heemstede 3, Bloemendaal (AD, ANS); ZH: Den Haag en Wassenaar 7 (AD), Noordwijk, Noordwijkerhout, Rijnsburg, Lisse, De Zilk, Abbenes NH totaal 13 (JD); Hardinxveld-Giessendam 5 (U); Hulst Z. (Im). Aantallen: 8 jan. Heukelum ZH 50 ex., 7 okt. Rossum Gld. 100 ex. (U); 26 dec. Ankeveen NH ca. 100 ex. (Nu).
330. *CARDUELIS SPINUS* — Sijs. 29 apr., 2 mei Schiermonnikoog 1 pr., ieder jaar op dezelfde plaats, broedgeval? (WA); 2 juni-, 5 juli-, 3 aug.-waarn. en 3, 10, 14 sept..
332. *CARDUELIS FLAVIROSTRIS* — Frater. Binnenland: 14 jan. Laak L. 4 ex. (AV); 15, 22 jan. Herwen en Aerdt Gld. resp. 30, 20 ex. (AV, Be); 15 jan. Druten 25 ex., 17 dec. Maasbracht L. 150 ex. (Be). Aantallen: 30 jan. Noordwijk 200 ex. (JD); 19 mrt. O.-Flevoland 500 ex. (AV). 2 mei Slikken v. Flakkee 40 ex. gezien en gehoord (Baptist). [De laatste datum was 5 mei 1971 Z.-Flevoland (Lim. 46: 87)].
333. *CARDUELIS FLAMMEA* — Barmsijs.
CARDUELIS FLAMMEA FLAMMEA. 1972 was een „Barmsijzenjaar”. Volgens ontvangen meldingen werden de eerste ex. gevangen op Schiermonnikoog op 11 okt. Hierop volgden berichten uit overig Nederland. Enkele voorbeelden van grote aantallen: de Ringgroep Franeker ving 277 ex.; 31 okt. WL-duin Den Haag 32 ex. (Remeeus); november: 11, Zwolle 200 ex. (Gerritse), 12 Nunspeet, Den Haag resp. 100, 40 ex. (AS, Remeeus); 18 WL-duin Den Haag 82 ex. (Remeeus); 18, 27 Helmond resp. 90, 100 ex. (Ae); 30 IJlst Fr. 30 ex. (Hermsen). December: 2, 7, 19 resp. Hardinxveld 95 ex., Meerkerk ZH 120 ex., Brandwijk ZH 50 ex. (U); 3 WL-duin Den Haag 1250 ex. → Z. in 2½ u. (Remeeus).
 Totaal werden er in 1972 2475 ex. geringd; tot 18 sept. 1973 kwamen hiervan de volgende terugmeldingen binnen: Nederland 23, België 7, Duitsland 8, Denemarken 1. Op 26 nov. werd 1 ex. gevangen met Russische ring; na 6× herhaald verzoek om gegevens op 18 sept. 1973 geen antwoord ontvangen (Vogeltrekstation). Niet in alle bovenaangehaalde gevallen kon met zekerheid worden vastgesteld, dat het deze ondersoort betrof, doch gezien hun aantal was dit wel aannemelijk.
 Ook in Duitsland en Engeland werden grote aantallen waargenomen; vermoedelijk is er verband met o.a. het eerste massale optreden van de Kortsnavelboomkruiper, die ongeveer gelijktijdig in Nederland verscheen.
334. *CARDUELIS HORNEMANNI EXILIPES* — Witstuitbarmsijs. 25 nov. Westenschouwen Z. ringvangst (v. Ree) CNA: bev. waarn.; voorts zijn er nog een 9-tal gevallen, waarover nog een beslissing moet worden genomen.
335. *SERINUS SERINUS* — Europese Kanarie. Broedgevallen: Almelo (Hoekstra); Tegelen L. 5 à 10 (Bonten); Bloemendaal geen, geen enkele waarn. in dit oude bolwerk (AD). Trekkers: Den Haag-W. 25 mrt., 22 apr. 2 ex. (vS); 7 mei Z.-Flevoland (Ma); voorts: 12 juli Beek L (Erkens); 9 aug. Maarsseveen (Ma); 27 aug. Wageningen 4 ex. schaars hier (AV); 3 dec. Den Haag (Remeeus).

336. PYRRHULA PYRRHULA — Goudvink.

PYRRHULA PYRRHULA PYRRHULA. 22 okt. Schiermonnikoog 2 ex. forse bouw (AD); 31 okt., 3 dec. WL-duin Den Haag resp. 2, 1 ex. groter en forser (Re-meuus).

339. LOXIA CURVIROSTRA — Kruisbek. 87 meldingen in alle maanden van 2 juni t/m 31 dec. uit alle delen van het land: juni 12, juli 17, aug. 9, sept. 16, okt. 18, nov. 7, dec. 8; meest kleine groepjes, max.: 26 juni Noordwijk 41 ex. (JD); 29 juli Dwingeloo Dr. 50 ex. 30 juli, 31 dec. Diever Dr. resp. 100, 170 ex. (AD).

340. LOXIA PITYOPSITTACUS — Grote Kruisbek. 26 nov. Texel (Swaab) CNA: bev. waarn. [Dit is het 8e geval].

341. LOXIA LEUCOPTERA — Witbandkruisbek. 31 juli Ameland ringvangst, zie Fig. 3 (Elgersma, Hoogenberg); 29 dec. Epe Gld. ringvangst (Terpstra) CNA: 2 bev. waarn. [Bekend waren 3 gevallen].

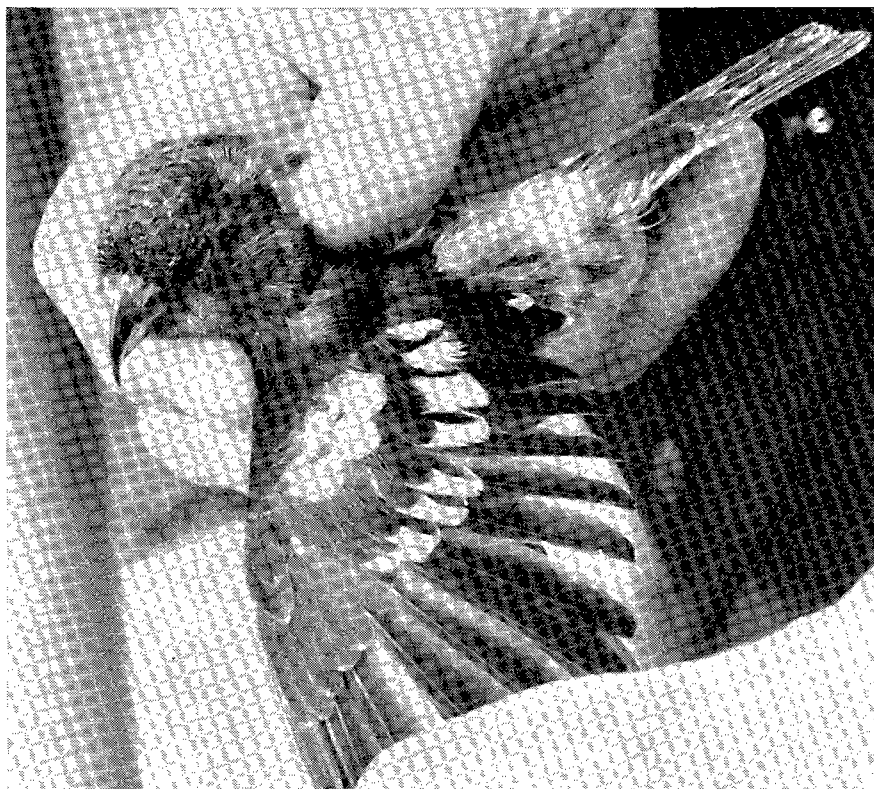

Fig. 3. Witbandkruisbek, Ameland, 31 juli 1972.

Foto H. Hoogenberg

342. FRINGILLA COELEBS — Vink. 17-25 mrt. Nunspeet, sterke trek van enige duizenden, waaronder Kepen; een 100-tal werd geringd. [De voorjaartrek is slechts zelden zo massaal].

343. FRINGILLA MONTIFRINGILLA — Keep. 6 jan. - reeds 5 dec. 1971 aanwezig - O.-Flevoland 10 à 15.000 ex. op koolzaad; totaal met Vink, Ringmus, Groenling, Kneu, Frater ruwe schatting 40.000 ex. (Os); 17-25 mrt. Nunspeet enorme Vinkentrek, duizenden (AS); wederom 8 ex. op verspreide plaatsen in periode mei t/m aug..

348. PASTOR ROSEUS — Rose Spreeuw. 16 dec. A'dam (M. Bos) CNA: onbev. waarn. [Thans zijn er 8 bev. en 2 onbev. waarn.]
350. CORVUS CORAX — Raaf. Broedgeval: Leersum uitgezette ex. 3 pulli geringd (Vogeltrekstation).
351. CORVUS CORONE — Kraai.
CORVUS CORONE CORNIX. 5 mei Wieringermeer (Ve); 7 mei Ulrum Gr. (Dubbel); 19 nov. Rilland Bath 50 ex. (Str).
353. CORVUS MONEDULA — Kauw.
CORVUS MONEDULA MONEDULA. 22 okt., 22 nov. WL-duin den Haag, 31 dec. IJsselmuiden Ov. (de Miranda).
- CORVUS MONEDULA SOEMMERINGII. 17, 24 dec. Venlo, Empel NB resp. 3, 2 ex. (Be).
355. NUCIFRAGA CARYOCATACTES — Notenkraker. 6 aug. Montfort L., 4 okt. Doorn 1 dood ex. (Vj. 20: 262); 20 aug. Den Haag 8 ex. (Treurniet).
356. GARRULUS GLANDARIUS — Vlaamse Gaai. Sterke trek: 16 sept., 14, 15 okt. A'dam 3 à 6 ex. met afwijkend gedrag, stellig O.-Eur. vogels (ANS); Den Haag-W.: 7 okt. 330 ex., 8 okt. 530 ex., 14 okt. 65 ex. (vS); 14 okt. Zoeterwoude ZH, Leidschendam resp. 150, 64 ex. (Meininger); 15 okt. Westkapelle Z. 210 ex. (JD), Z.-Flevoland 150 ex. (Os); 17 okt. WL-duin Den Haag ca. 300 ex. (Remeus); 18 okt. Abcoude ca. 200 ex. (Ve); 21 okt. Texel 1 ex. met afwijkend kleed (Me).

CORRECTIES en AANVULLING

56. MERGUS SERRATOR — Middelste Zaagbek.
Broedgeval 1959 Rottumeroog (S. Braaksma); 1 stuk ei aanwezig in het Museum v. Natuurlijke Historie te Leiden. CNA: bev. waarn..
1916 de vindplaats van het nest (Avif. Ned. II, 1970: 16) dient gewijzigd te worden in: „Noordwestplaat nabij Rottum”.
264. OENANTHE HISPANICA — Blonde Tapuit.
CNA: De „onbevestigde waarneming” op 6 mei 1970 Terschelling. (J. van Dijk, Lim 44; 193, 45: 83) wordt: „bevestigde waarneming”.
274. LOCUSTELLA FLUVIATILIS — Krekkelzanger.
CNA: De „vondst” 4 aug. 1955, Kampereiland (Avif. Ned. II, 1970: 76) moet gewijzigd worden in: „ringvangst”.
313. EMBERIZA CIRLUS — Cirlgors.
CNA: De niet aanvaarde waarneming 11 nov. 1966, Renkum (Vj 15: 338, DLN 70: 45, Avif. Mid. Ned. 447) wordt: „onbevestigde waarneming”.
314. EMBERIZA LEUCOCEPHALA — Witkopgors.
CNA: De „ringvangst” 20 okt. 1960 Wassenaar (Avif. Ned. II, 1970: 88) moet worden gewijzigd in: „vondst”.

Adres: Harderwijkstraat 136, 's-Gravenhage 2029.

Ingezonden 16 dec. 1973